

Félags- og húsnæðismálaráðuneytið
Inga Sæland ráðherra
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík, 19. september 2025
2509333 LÍV / 20.1/

Efni: Umsögn Landssambands íslenzkra verzlunarmanna um áform um breytingar á lögum um atvinnuleysistryggingar (mál S-159/2025)

Landssamband íslenzkra verzlunarmanna (LÍV) leggur ríka áherslu á mikilvægi atvinnuleysistrygginga sem grundvallaröryggiskerfis fyrir launafólk. Réttindin eru ekki sjálfgefin heldur áunnin með þátttöku á vinnumarkaði og veita nauðsynlegt öryggi þegar til atvinnumissis kemur. Þær breytingar sem nú eru boðaðar, um styttingu bótatímabilsins úr 30 mánuðum í 18 mánuði og hert ávinnsluskilyrði, fela í sér alvarlega skerðingu á réttindum launafólks og munu veikja stöðu þeirra sem standa höllustum fæti á vinnumarkaði.

Skortur á samráði og vinnubrögðum stjórnvalda

Frá upphafi hefur verið lögð áhersla á að breytingar á lögum um atvinnuleysistryggingar séu gerðar í samráði við aðila vinnumarkaðarins. Sú hefð hefur nú verið rofin þar sem ríkisstjórnin leggur fram frumvarp án þess að niðurstöður starfshóps, skipaðs fulltrúum launafólks, atvinnurekenda og stjórnvalda, hafi verið virtar. LÍV telur það óásættanlegt að grundvallarréttindi launafólks séu skert með einhliða ákvörðun stjórnvalda.

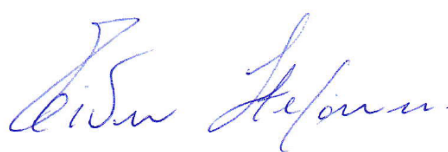
Afleiðingar fyrir atvinnuleitendur og vinnumarkaðinn

Boðaðar breytingar munu bitna harðast á fólki sem starfar í árstíðabundnum greinum, ungu fólki í hlutastörfum og innflytjendum sem hafa veikara tengslanet á vinnumarkaði. Á sama tíma er atvinnuleysi á Íslandi lágt og atvinnuþátttaka með því hæsta sem þekkist innan OECD, þar með talið lítið langtímaatvinnuleysi. Engin knýjandi ástæða er því til að veikja kerfið. Þvert á móti bendir reynsla annarra Norðurlanda til þess að fjármuni eigi fremur að nýta í virk vinnumarkaðsúrræði, svo sem ráðgjöf, menntun, færniefningu og tungumálakennslu, sem stuðla að betri og varanlegri endurkomu fólks á vinnumarkað.

Atvinnuleysistryggingar eru hluti af víðtæku félagslegu öryggisneti sem byggt hefur verið upp með mikilli baráttu verkalýðshreyfingarinnar. LÍV bendir á að öryggi og réttindi launafólks eru hornsteinn heilbrigðs vinnumarkaðar og að veiking þessa öryggis fylgi aukin óvissa, minni festa í ráðningarsamböndum og hætta á auknum félagslegum vandamálum.

Landssamband íslenzkra verzlunarmanna mótmælir harðlega boðuðum breytingum á lögum um atvinnuleysistryggingar. Slíkar breytingar fela í sér skerðingu á réttindum launafólks, veikja afkomuöryggi og ganga gegn þeirri samráðs hefð sem ríkt hefur milli stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins. LÍV krefst þess að hætt verði við áformin og að í staðinn verði lögð áhersla á að efla virk úrræði til stuðnings atvinnuleitendum og tryggja að atvinnuleysistryggingakerfið þjóni áfram því hlutverki sem því var ætlað – að veita launafólki raunverulegt öryggi við atvinnumissi.

Virðingarfyllst,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Eiður Stefánsson'.

Eiður Stefánsson
Formaður LÍV